

YÖNETMELİK

Erzurum Teknik Üniversitesinden:

**ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM
VE ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Erzurum Teknik Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü programlara öğrenci kabul ve kayıt işlemleri ile lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin hususları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS: Öğrencinin, beklenen öğrenme çıktılarını kazanabilmesi için ihtiyaç duyduğu iş yükü temeline dayanan Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
  - b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
  - c) Azami süre: Bilimsel hazırlık programı için iki yarıyılı, tezsiz yüksek lisans programı için üç yarıyılı, tezli yüksek lisans programı için altı yarıyılı, doktora programlarından; tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için on iki yarıyılı ve lisans derecesi ile kabul edilenler için on dört yarıyılı,
  - ç) DYS: Doktora yeterlik sınavını,
  - d) EABD: Enstitü ana bilim dalını,
  - e) EABDB: Enstitüye bağlı ana bilim dalı başkanlığını,
  - f) EK: Erzurum Teknik Üniversitesi enstitü kurullarını,
  - g) Enstitü: Erzurum Teknik Üniversitesine bağlı enstitüleri,
  - ğ) EYK: Erzurum Teknik Üniversitesi enstitü yönetim kurullarını,
  - h) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
  - ı) Lisansüstü programı: Tezli ve tezsiz yüksek lisans ve doktora programlarını,
  - i) ÖİDB: Erzurum Teknik Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığını,
  - j) Program süresi: Bilimsel hazırlık programı için iki yarıyılı, tezsiz yüksek lisans programı için iki yarıyılı, tezli yüksek lisans programı için dört yarıyılı, doktora programlarından; tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için sekiz yarıyılı, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyılı,
  - k) Rektör: Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörünü,
  - l) Saydırılabilir ders (SD): Öğrencinin kayıtlı olduğu program veya program dışından, not ortalamasına katılmamak koşuluyla, başka bir programda saydırılmak üzere fazladan aldığı kredili dersi,
  - m) Senato: Erzurum Teknik Üniversitesi Senatosunu,
  - n) TİK: Doktora tez izleme komitesini,
  - o) TYS: Türkçe yeterlik sınavını,
  - ö) Ulusal/Uluslararası ortak lisansüstü programı: Yurt içi veya yurt dışındaki bir yükseköğretim kurumu ile ortaklaşa yürütülen bir lisansüstü programı,
  - p) Üniversite: Erzurum Teknik Üniversitesini,
  - r) Üniversite Yönetim Kurulu: Erzurum Teknik Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
  - s) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Eğitim ve Öğretime İlişkin Esaslar****Öğretim dili ve yabancı dil yeterliği**

MADDE 4 – (1) Üniversitenin lisansüstü programlarında eğitim-öğretim dili, açılacak programa göre Senato tarafından belirlenir. Üniversitede farklı dillerde program açılabilir veya aynı program içinde farklı dillerde eğitim verilebilir.

(2) Lisansüstü programlara başvuru yapan adaylar ilgili programın dil yeterliklerini sağlamak zorundadır. Dil yeterliklerini sağlayamayan adaylar hazırlık programlarına dâhil edilirler. Farklı dilde eğitim yapan programlarda dil yeterlikleri ile ilgili hususlar Senato tarafından tespit edilen uygulama esasları ile belirlenir.

(3) Lisansüstü programlara başvuran yabancı uyruklu adaylar Türkçe yeterliklerini belgelemek zorundadır. Türkçe dil yeterliği TYS ile tespit edilir. Senato tarafından eşdeğerliği belirlenen ulusal veya uluslararası dil sınavları da bu amaçla kullanılabilir.

Eğitim-öğretim süresi

MADDE 5 – (1) Lisansüstü programların süreleri ile azami süreleri bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde tanımlandığı şekilde geçerlidir.

(2) Bilimsel hazırlık ve yabancı dil hazırlık programında geçirilen süre programın süresine ve azami eğitim-öğretim süresine dâhil değildir.

(3) İlgili yönetim kurulunca izinli sayılan yarıyılar programın süresine ve azami eğitim-öğretim süresine dâhil değildir.

(4) Değişim programları ile uluslararası ortak programlar kapsamında yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarında geçirilen yarıyılar programın süresine ve azami eğitim-öğretim süresine dâhildir.

(5) Öğrencilerin lisansüstü programa ilk kayıt yaptırdığı tarihten itibaren kayıtlı olduğu veya kayıt yenilememe nedeni ile kayıtsız olarak geçirdiği tüm yarıyılar programın süresine ve azami eğitim-öğretim süresine dâhildir.

(6) Öğrenciler, ilgili EABD'nin mezuniyet için gerekli koşullarını sağladıklarında program süresinden önce mezun olabilir.

Eğitim-öğretim yılı

MADDE 6 – (1) Bir eğitim-öğretim yılı her biri on dört haftalık iki yarıyıldan oluşur.

(2) Bir eğitim-öğretim yılındaki kayıt yenileme, ders, sınav ve benzeri faaliyetlerin tarihleri akademik takvim ile düzenlenir.

(3) Yarıyıllarda verilecek dersler, ilgili EABD tarafından belirlenerek ilgili EK tarafından karara bağlanır.

(4) Yarıyıllarda açılan derslerin haftalık programları ilgili EABD tarafından düzenlenir ve enstitü tarafından ilan edilir.

Lisansüstü program

MADDE 7 – (1) Lisansüstü eğitim; tezli ve tezsiz yüksek lisans, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen ve lisans derecesi ile kabul edilen doktora programlarını kapsar.

(2) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir.

(3) YÖK kararı üzerine öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir.

(4) Bir lisansüstü programın açılması ile ilgili gerekli dosya EABD tarafından hazırlanır. Program, ilgili EK'nın önerisi, Senatonun kararı ve YÖK'ün onayı ile açılır.

(5) Bir lisansüstü programın müfredatı ders, laboratuvar, uygulama, atölye, staj, seminer, proje, tez ve benzeri çalışmalardan ve bu çalışmaların yarıyıllara göre dağılımından oluşur.

(6) Bir lisansüstü programın adına ilişkin değişiklik ilgili EABD tarafından hazırlanır, ilgili EK'nın önerisi, Senatonun kararı ve YÖK'ün onayı ile yapılır.

(7) Bir lisansüstü programın müfredatındaki değişiklikler ve programa kayıtlı öğrencilerin bu değişikliklere intibak ilkeleri ilgili EABD tarafından hazırlanır, ilgili EK tarafından karara bağlanır.

Yurt içi ve yurt dışı yükseköğretim kurumları ile ortak lisansüstü program

MADDE 8 – (1) Yurt içi ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumları ile ortak lisansüstü programlar ilgili mevzuat çerçevesinde açılabilir.

(2) Bu programlarda eğitim, ortak program yürüten üniversitelerin, YÖK'ün ilgili yönetmeliklerinde yer alan hükümler çerçevesinde hazırlanan uygulama esaslarına göre yapılır.

Değişim öğrencileri

MADDE 9 – (1) Karşılıklı anlaşmalar çerçevesinde yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumları ile değişim programları düzenlenebilir. Bu programlara ilişkin esaslar Senato tarafından belirlenir.

Özel öğrenciler

MADDE 10 – (1) Bir lisansüstü programına kayıtlı olan öğrenciler, diğer yükseköğretim kurumlarındaki lisansüstü derslere kayıtlı olduğu enstitü anabilim dalı başkanlığının onayı ile özel öğrenci olarak başvurabilirler. Lisansüstü derslere kabul edilen öğrencilerin özel öğrenci olarak aldığı ve başarılı olduğu derslerin muafiyet işlemleri kayıtlı olduğu enstitü anabilim dalı başkanlığı tarafından yürütülür. Özel öğrenci kabul koşulları ve bu konudaki diğer hükümler Senato tarafından belirlenir.

Lisansüstü programlara başvuru ve kabul

MADDE 11 – (1) Lisansüstü programlara öğrenci başvuru ve kabulü, Senato tarafından tespit edilen esaslara göre yapılır.

(2) EABD, öğrenci kabul edecekleri lisansüstü programlar için başvuru koşullarını bağlı buldukları enstitüye önerir. Bu öneriler, ilgili EK tarafından değerlendirilerek karara bağlanır ve ilgili enstitünün resmî internet sayfasında ilan edilir.

(3) Lisansüstü programlara başvurular, belirtilen süre içinde ilgili enstitü müdürlüklerine yapılır.

(4) Adaylar ALES puanı yerine, eşdeğer uluslararası sınav puanı ile başvurmaları durumunda; YÖK tarafından ilan edilen ALES taban puanına karşılık gösterilen eşdeğer uluslararası sınav puanı dikkate alınır.

(5) ALES ve uluslararası eşdeğer sınav puanlarının geçerlilik süresi, sınavın açıklandığı tarihten itibaren ilgili sınavları yapan kurumun belirlediği süredir. Lisansüstü programa başvuru tarihinde ALES ve uluslararası eşdeğer sınav puanlarının geçerlilik süresinin dolmamış olması gerekir. Başvuru tarihinde geçerli olan belge programa kayıt tarihinde de geçerli sayılır.

(6) Yüksek lisans programına başvurabilmek için adayların;

a) Lisans diplomasına ve başvurduğu programın puan türünde 55 puandan az olmamak üzere Senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir. Ancak, doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık/dış hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının yüksek lisans programlarına başvurularında, ALES puan şartı aranmaz ve bu adayların değerlendirme işlemleri için;

1) Senato tarafından mezun olduğu lisansüstü programa girişteki puan türü veya uzmanlık alanı dikkate alınmaksızın, 55'ten düşük 75'ten fazla olmamak üzere bir puan belirlenir ve ilgili programın şartlarında ilan edilir.

2) İlan edilen puan, puan türüne bakılmaksızın ALES puanı olarak hesaplamalara dâhil edilir.

3) Bu adaylar daha önceden aldığı puan türü veya doktora/sanatta yeterlik/uzmanlık alanından, farklı bir alanda başvuru yapabilir.

b) Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, ALES puanı aranmayabilir, ALES puanı istenildiği takdirde taban puan Senato tarafından belirlenir.

(7) Doktora programlarına başvurabilmek için adayların;

a) Tezli yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde 55 puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir. Ancak; doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık/dış hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının doktora programlarına başvurularında ALES puan şartı aranmaz ve bu adayların değerlendirme işlemleri için;

1) Senato tarafından mezun olduğu lisansüstü programa girişteki puan türü veya uzmanlık alanı dikkate alınmaksızın, 55'ten düşük 75'ten fazla olmamak üzere bir puan belirlenir ve ilgili programın şartlarında ilan edilir.

2) İlan edilen puan, puan türüne bakılmaksızın ALES puanı olarak hesaplamalara dâhil edilir.

3) Bu adaylar daha önceden aldığı puan türü veya doktora/sanatta yeterlik/uzmanlık alanından, farklı bir alanda başvuru yapabilir.

b) Adayların; tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfları hariç, en az on yarıyıl süreli lisans diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmaları ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde 55 puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir.

c) Lisans derecesiyle doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puan olması ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde 80 puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir. Doktora programına başvuracak olanların programa kabulünde, ALES puanı yanı sıra yazılı olarak yapılacak bilimsel değerlendirme sınavı ve/veya mülakat sonucu ile yüksek lisans derecesiyle başvuranlar için yüksek lisans not ortalaması da değerlendirilebilir.

ç) Hazırlık sınıfları hariç, on yarıyıl süreli lisans eğitimi alanlar yüksek lisans derecesine sahip sayılır.

d) Doktora programına öğrenci kabulünde anadilleri dışında YÖK tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan alınması zorunlu olup, bu asgari puanlar girilecek programların özelliklerine göre Senato tarafından yükseltilebilir.

(8) Adayın bir lisansüstü programa kabul edilebilmesi için, genel başvuru koşullarının yanı sıra Senato tarafından belirlenen diğer şartları sağlamaları gerekir.

(9) Adayın bir lisansüstü programa kabul edilebilmesi için ALES puanının %50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirmeye alınacağı ve öğrenci kabulüne dair diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

(10) Öğrencilerin kabulü, EABD'nin önerisi üzerine ilgili EK tarafından karara bağlanır ve başvuru sonuçları ilgili enstitü müdürlüğü tarafından açıklanır.

Özel durumlarda öğrenci kabulü

MADDE 12 – (1) Yabancı uyruklu adaylar ile yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının lisansüstü programlara başvuru ve kabulü Senato tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde yürütülür.

Lisansüstü programlar arası geçiş

MADDE 13 – (1) Üniversitenin aynı EABD'deki lisansüstü programları arasında geçiş yapabilmek için öğrencinin en az bir yarıyıl öğrenim görmüş olması gerekir.

(2) Üniversitenin farklı EABD'deki lisansüstü programlardan veya bir başka yükseköğretim kurumunun lisansüstü programından yatay geçiş kuralları Senato tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde yürütülür.

Bilimsel hazırlık programı

MADDE 14 – (1) Bilimsel hazırlık, enstitülerin lisansüstü programlarına kesin kayıt yaptırmaya hak kazanan lisans/yüksek lisans derecelerini başvurdukları lisansüstü programlarından farklı alanda almış olan adaylarla, lisans/yüksek lisans derecelerini Üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan adaylara eksikliklerini gidermek veya başvurdukları programa uyumlarını sağlamak amacıyla uygulanan bir programdır.

(2) Bilimsel hazırlık öğrencilerine ilgili EABD tarafından belirlenen derslerden oluşan bilimsel hazırlık programı uygulanır.

(3) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen öğrencilere, ilgili EABD'nin önerisi üzerine EYK tarafından bilimsel hazırlık programı önerilebilir. Bu önerinin öğrencinin kabulü sırasında yapılması ve Bilimsel Hazırlık Formunda öğrencinin alacağı tüm bilimsel hazırlık derslerinin belirtilmesi zorunludur.

(4) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Yaz öğretimi bu süreye dâhil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda

başarılı olamayan öğrencinin ilişiği kesilir. Bu programda geçirilen süre yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dâhil edilmez.

(5) Bilimsel hazırlık derslerine ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Yüksek lisans bilimsel hazırlık programı lisans derslerinden oluşur ve ilgili yüksek lisans programının ders yüküne sayılmaz.

b) Doktora bilimsel hazırlık programı lisans ve/veya lisansüstü derslerden oluşur ve ilgili doktora programının ders yüküne sayılmaz.

c) Bilimsel hazırlık programında, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili EABD'nin önerisi ve yönetim kurulu kararı ile SD statüsünde lisansüstü dersler alınabilir.

(6) Bilimsel hazırlık öğrencilerinin lisansüstü bilimsel hazırlık programında başarılı sayılabilmeleri ve lisansüstü programa başlayabilmeleri için bilimsel hazırlık programının lisans derslerinden en az CC notu, lisansüstü derslerinden en az CB notu almaları ve programı 2,50 genel not ortalaması ile tamamlamaları gerekir.

Programa ilk kayıt

MADDE 15 – (1) Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin ilk kayıt işlemleri, akademik takvimde belirtilen tarihlerde ÖİDB tarafından yapılır.

(2) Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin kayıtlarının kesinleşmesi için aşağıdaki koşullar aranır:

a) Tezli ve tezsiz yüksek lisans ve lisans sonrası doktora programlarına kabul edilenler için lisans diplomasına, yüksek lisans sonrası doktora programlarına kabul edilenler için tezli yüksek lisans diplomasına sahip olmak.

b) Uluslararası öğrenciler için öğrenim vizesi engeli olmamak.

c) Öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmek.

) Üniversitenin ilan ettiği tüm koşulları yerine getirmek.

(3) Kayıt için istenen belgelerin aslı veya onaylanmış örneği, elektronik belgelerin ise doğrulanabilirliğinin sağlanması gerekir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(4) Kayıt işlemlerini süresi içinde yaptırmayanlar, kayıt hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

(5) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılmaz ve devam edilemez.

Dersler ve kredi değerleri

MADDE 16 – (1) Lisansüstü programlardaki dersler zorunlu ve seçmeli olmak üzere iki gruba ayrılır. Zorunlu dersler müfredatta tanımlanmış ve alınması gereken derslerdir. Seçmeli dersler ise müfredatta tanımlanan ve seçimi öğrenciler tarafından yapılan derslerdir.

(2) Derslerin adı, kodu, içeriği, AKTS kredi değeri, kategorisi, ön koşulları, ara sınav ve yarıyıl sonu sınavları ve benzeri özellikleri ile bu özelliklerde yapılacak değişiklikler öğretim elemanı tarafından hazırlanan ders bilgi paketinde belirtilerek, EABD'nin önerisi üzerine ilgili EK tarafından karara bağlanır.

(3) Herhangi bir dersin ön koşulu olan dersten muaf olunması durumunda ilgili dersin ön koşulu sağlanmış sayılır.

(4) Bir dersin kredi değerli, o dersin haftalık teorik ders saatlerinin tamamı ile laboratuvar, uygulama, atölye, staj ve benzeri çalışmaların haftalık saatlerinin yarısının toplamından oluşur.

(5) Seminer, uzmanlık alanı, dönem projesi, tez çalışması ve benzeri kredisiz derslerin haftalık teorik ve uygulamalı saatleri belirlenir; ancak bu derslere kredi değerli verilmez.

(6) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitimi sırasında alınması zorunludur. Bu derslerle ilgili düzenlemeler ilgili EK tarafından yapılır.

Lisansüstü programlarda ders sayımı

MADDE 17 – (1) Bir öğrencinin herhangi bir yükseköğretim kurumundan aldığı derslerin kayıtlı olduğu programa saydırılması işlemi; öğrencinin müracaatı, ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK kararı ile yapılır.

(2) Ders saydırma işlemleri güncel müfredata göre yapılır.

(3) Ders sayımı işlemlerine ilişkin esaslar ve ilkeler Senato tarafından belirlenir.

Saydırılabilir dersler

MADDE 18 – (1) SD'ler, öğrencinin kayıtlı olduğu program veya program dışından, not ortalamasına katılmamak koşuluyla, başka bir programda saydırılmak üzere fazladan aldığı kredili derslerdir. Bu derslere ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) SD olarak alınan derslerin statüsü, ilgili yarıyıla ait kayıt süreci bittikten sonra değiştirilmez.

b) SD statüsünde alınan dersler, alındığı yarıyıldan önce öğrencinin kayıtlı olduğu program ya da programlara saydırılmaz.

c) Bilimsel hazırlık programında SD olarak alınan dersler hariç olmak üzere SD olarak alınmayan derslerin statüsü, ilgili yarıyıla ait kayıt süreci bittikten sonra SD olarak değiştirilemez.

ç) SD olarak alınan ders ancak aynı statüde tekrarlanabilir.

d) SD statüsünde alınan dersler alındığı dönemde not ortalaması hesaplamalarında kullanılmaz.

e) SD statüsünde alınan dersler, alınan harf notu ile birlikte not belgesinde gösterilir.

Yarıyıl kayıtları

MADDE 19 – (1) Öğrenciler her yarıyıl, akademik takvimde ilan edilen ders kayıt tarihlerinde kayıtlarını yenilemekle yükümlüdür. Belirtilen tarihlerde ders kaydı yaptırmayan öğrenciler, öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(2) Yarıyıl kayıt işlemleri aşağıdaki aşamalardan oluşur:

a) Öğrencinin varsa katkı payı veya öğrenim ücretini ödemesinde ilgili mevzuata uygun mali yükümlülüklerini yerine getirmesi.

b) Öğrencinin yarıyıl kaydını yapması.

c) Öğrencinin akademik danışmanı ile görüşerek yarıyıl kayıt onayını alması.

(3) Yarıyıl kaydını kayıt tarihlerinde tamamlamış olan öğrenciler akademik takvimde belirtilen ders ekleme çıkarma tarihlerinde ders ekleme-çıkarma yapabilir. Yapılan değişikliklerin geçerli olması için yeniden danışman onayı alınması zorunludur.

(4) Lisansüstü programın herhangi bir aşamasında ek süre alan öğrenciler, ek sürelerde kayıtlarını yenilemek zorundadır.

(5) Ders kaydını süresi içinde yenilemeyen öğrenciler, gerekçelerini belirterek ve belgeleyerek ilgili EABD'ye başvurur. Mazereti ilgili EYK tarafından uygun görülen ve gerekli kayıt koşullarını sağlamış olan öğrencinin yarıyıl kaydı ÖİDB tarafından yenilenir.

(6) Öğrencilerin kayıt yaptırmadığı yarıyıllar program süresi ve azami eğitim öğretim süresine dâhildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınavlar ve Değerlendirme

Devam ve sınavlar

MADDE 20 – (1) Öğrencilerin ders, uygulama ve benzeri çalışmalara devam durumları ilgili öğretim elemanı tarafından izlenir.

(2) Öğrencilerin derse devam durumlarının varsa ara sınav ve yarıyıl sonu sınavlarına katılmaya ve yarıyıl harf notuna katkısı; sorumlu oldukları ara sınav, ödev, uygulama ve benzeri çalışmalar ile bunların yarıyıl harf notuna katkısı, yarıyıl sonu sınavına katılma koşulları ile ilgili derse ait başarı ve başarı alt limit değeri derisi veren öğretim elemanı tarafından ders bilgi paketinde belirlenir ve yarıyıl başında öğrencilere açıklanır.

(3) Her derste yazılı sınav, proje teslimi, ödev teslimi, sözlü sunum gibi en az iki ara sınav ve bir yarıyıl sonu sınavı yapılır. Bir ders içindeki projeler, ödevler, kısa süreli sınavlar, laboratuvar ve benzeri çalışmalar ara sınav/yarıyıl sonu sınav notu yerine geçebilir. Ara sınav tarihleri yarıyılın ilk ayı içinde ilgili öğretim elemanı tarafından duyurulur.

(4) Herhangi bir dersin gereği olan yazılı sınav, proje teslimi, ödev teslimi, sözlü sunum gibi değerlendirmelere katılmayan öğrencilerden mazereti EYK tarafından geçerli görülenlere EYK kararıyla telafi imkânı verilir.

(5) Gerekli durumlarda ders ve sınavlar, hafta içi mesai saatleri bitiminden sonra ve/veya resmî ve dini bayramlar dışında cumartesi ve pazar günlerinde de yapılabilir.

Değerlendirme ve notlar

MADDE 21 – (1) Öğrencilere kayıtlı oldukları yarıyıl sonunda her ders için bir harf notu verilir.

(2) Not ortalaması hesaplarına katılan harf notlarının katsayısı ve puanı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo: Başarı Notunun Harf Notu ve Dörtlük Sisteme Çevrim Tablosu

<u>Harf Notu</u>	<u>Katsayısı</u>	<u>Başarı Notu</u>
AA	4,00	90– 100
BA	3,50	85 – 89
BB	3,00	80 – 84
CB	2,50	75 – 79
CC	2,00	65 – 74
FF	0,00	0 – 64
B	Başarılı	-
Y	Yetersiz	-
M	Muaf	-
Z	Devamsız	-

(3) Dersin teorik ve uygulama saatlerine devam yükümlülüklerini yerine getirmeyen öğrenci için Z notu FF olarak işlem görür.

(4) Ortalamalara katılmayan notlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Başarılı (B) notu, kredisiz derslerde ve/veya tez çalışmalarında başarılı olan öğrencilere verilir.

b) Yetersiz (Y) notu, kredisiz derslerde ve/veya tez çalışmalarında başarısız olan öğrencilere verilir.

c) Muaf (M) notu, öğrencilerin Üniversite dışından daha önce aldığı ve transkriptlerinde Muaf (M) olarak görünen derslere, ilgili EYK tarafından uygun görülmesi halinde verilir.

Notların ilanı, açıklanması ve maddi hata düzeltmeleri

MADDE 22 – (1) Yarıyıl ders değerlendirme notları, sınavın yapıldığı tarihi izleyen on iş günü içinde ilgili öğretim elemanı tarafından öğrenci bilgi sisteminde ilan edilir.

(2) Bir sınavın veya yarıyıl çalışmasının sonucuna, ilan tarihinden itibaren beş iş günü içinde, maddi hata yönünden itiraz edilebilir. İtiraz, EABD'ye verilen bir dilekçe ile yapılır. Sınav kâğıtlarında, ilgili öğretim elemanınca maddi bir hata tespit edilirse, bu hata ilgili EYK kararı ile düzeltilir ve ilan edilir.

Derste başarı ve ders tekrarı

MADDE 23 – (1) Derste başarı ve ders tekrarı ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Yüksek lisans programlarında kredili bir derste başarılı olmak için en az CC, doktora programlarında ise en az CB notu alınmış olması gerekir.

b) Lisansüstü programlarda kredisiz bir derste başarılı olmak için B notunun alınmış olması gerekir.

c) Öğrenci, başarısız olduğu seçmeli dersi tekrar edebileceği gibi bu dersin yerine müfredat çerçevesinde danışman tarafından uygun bulunan dersi de alabilir.

ç) Öğrenciler, genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı oldukları dersleri, danışman onayı ile tekrarlayabilir. Tekrarlanan derste alınan son not geçerlidir.

Not ortalamaları

MADDE 24 – (1) Öğrencilerin her yarıyıl sonunda genel not ortalaması hesaplanır ve başarı durumları belirlenir.

(2) Genel not ortalaması, öğrencinin tamamlamış olduğu yarıyıl/yıl da dâhil olmak üzere, her dersin AKTS kredisi ile ilgili dersin başarı notunun 21 inci maddede belirtilen

ağırlık katsayısı ile çarpılarak tamamının toplanmasından elde edilen sayının, toplam AKTS kredisine bölünmesi ile hesaplanır.

İlişik kesilmesi

MADDE 25 – (1) Bilimsel hazırlık programı süresi sonunda başarısız olan öğrencilerin ilişiği kesilir.

(2) Lisansüstü programlarda;

a) EABD tarafından belirlenen ders yükünü; tezli yüksek lisans ve tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programları için dört yarıyıld, tezsiz yüksek lisans programlarında üç yarıyıld, lisans derecesi ile kabul edilen doktora programlarında altı yarıyıld tamamlayamayan öğrencilerin,

b) Lisansüstü programların ders alma süresi sonunda genel not ortalaması yüksek lisans için 2,50'nin, doktora için 3,00'in altında olan öğrencilerin,

c) Yüksek lisans veya doktora tez çalışması ile ilgili derslerden üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez Y notu alan öğrencilerin,

ç) Doktora yeterlik sınavında ikinci kez başarısız olan doktora öğrencilerinin,

d) Doktora yeterlik sınavı jürisi tarafından belirlenen ve SD statüsünde alınan dersleri en az CB notu ile azami süre sonuna kadar başarı ile tamamlayamayan öğrencilerin,

e) Tez önerisi ikinci kez reddedilen doktora öğrencilerinin,

f) Jüri tarafından tezi reddedilen öğrencilerin,

g) Tez savunmasında başarılı olan ve tezinin ciltlenmiş kopyalarını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde veya ilgili EYK tarafından verilen ek süre sonunda ilgili enstitüye teslim etmeyen öğrencilerin,

ğ) Programı azami süresi içerisinde tamamlayamayan öğrencilerin,

kayıtlı oldukları programla ilişiği kesilir.

Mezuniyet koşulları ve tarihi

MADDE 26 – (1) Lisansüstü programlardan mezun olunabilmesi için; bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde yer alan başarı koşullarının sağlanması gerekir.

(2) Lisansüstü programlarda mezuniyet tarihi;

a) Tezli yüksek lisans programlarında, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği,

b) Tezsiz yüksek lisans programlarında, akademik takvimde ilgili yarıyıl için harf notlarının ilan edildiği,

c) Doktora programlarında, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği,

tarihtir.

İntihal

MADDE 27 – (1) Yüksek lisans ve doktora tezlerinin ilk kez veya tez jürisi tarafından verilen ek süre sonunda jüri önünde savunulabilmesi için;

a) İntihal yazılım programı kullanılarak benzerlik endeksini gösteren raporun enstitü tarafından alınması,

b) Tezdeki benzerlik durum raporunun Senato tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmaması,

gerekir.

(2) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin benzerlik oranı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez EYK'ya gönderilir.

(3) İntihal tespit edilen tezlerde öğrenci hakkında 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin ilgili maddeleri kapsamında işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Lisans Programlarına İlişkin Esaslar

Yüksek lisans programlarının amacı ve kapsamı

MADDE 28 – (1) Yüksek lisans programı; tezli ve tezsiz yüksek lisans programları adı altında iki farklı şekilde yürütülebilir.

(2) Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgiye erişme, bilgiyi değerlendirme, yorumlama ve bu kazanımlarını yüksek lisans tezi olarak bir akademik ürün haline getirme yeteneğini kazanmasını sağlamaktır.

(3) Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak öğrencinin mevcut bilgileri uygulamada kullanma yeteneği kazanmasını sağlamaktır.

Tezli yüksek lisans programında süre

MADDE 29 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç dört yarıyıldır. Programın azami süresi altı yarıyıldır.

(2) Tezli yüksek lisans tez savunmasında, tez çalışması jüri tarafından yetersiz bulunan öğrenciye jürinin uygun gördüğü durumlarda tez çalışmasını tamamlaması için en fazla üç ay ek süre verilebilir.

Tezli yüksek lisans programında ders yükü ve başarı

MADDE 30 – (1) Tezli yüksek lisans programı; toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet kredili ders, seminer dersi, bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir ders, tez çalışması ve tezin jüri önünde savunulması aşamalarından oluşur. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur.

(2) Öğrenci, tez danışmanı atanmasını izleyen dönem başından itibaren her yarıyıl tez ve teze ilişkin derslere kayıt yaptırmak zorundadır.

(3) Tezli yüksek lisans programında lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans dersleri alınabilir. Ancak bu derslerden en çok iki tanesi programın ders yüküne sayılabilir.

(4) EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan lisansüstü derslerden en fazla iki ders alınabilir.

Yüksek lisans tez danışmanı

MADDE 31 – (1) Tezli yüksek lisans programında, EABD her öğrenci için bir tez danışmanını en geç birinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Öğrencinin danışmanı ile beraber belirlediği tez konusunu da en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Tez danışmanı ve tez konusu ilgili EYK onayı ile kesinleşir.

(2) Tez danışmanı, uygulama esaslarında belirlenen niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde EYK tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir.

(3) Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci bir tez danışmanı ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK kararıyla atanabilir. İkinci tez danışmanı, Üniversite kadrosunda bulunan veya Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(4) Tez danışmanı ve ikinci bir tez danışmanı atanması ile ilgili hususlar Senatoda belirlenen uygulama esasları çerçevesinde değerlendirilir, atamalar ilgili EYK onayıyla kesinleşir.

Yüksek lisans tezinin hazırlanması ve sonuçlandırılması

MADDE 32 – (1) Yüksek lisans tezi, tez çalışması ve sonrasında tezin jüri üyeleri önünde savunulması aşamalarını içerir.

(2) Öğrencilerin tez çalışmalarını azami süreleri içerisinde başarıyla tamamlamaları gerekir. Azami süre sonunda tez savunmasına girmeyen öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(3) Tezini tamamlayan öğrenci enstitü tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazdığı tezin bir kopyasını danışmanına teslim eder. Tezin elektronik bir kopyası, tez jürisi öneri formu ve teze ilişkin tez benzerlik oranı raporu formu EABD tarafından ilgili enstitüye iletilir.

(4) Yüksek lisans tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili EABD önerisi ve EYK onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışından olmak üzere üç veya beş öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz. Jürinin beş kişiden oluşması ve ikinci tez danışmanının öğretim üyesi olması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olabilir.

(5) Jüri tarafından, ön değerlendirme formunda, tezin savunulabileceğine karar verilirse; jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunması, tez çalışmasının sunulması ile bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur ve dinleyicilere açıktır. Karar aşamasında dinleyiciler sınav salonu dışına alınır.

(6) Tez savunmasının yapılacağı tarih ve yer, ilgili enstitünün resmî internet sayfasında duyurulur.

(7) Tez savunmasının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında kabul, düzeltme veya ret kararını salt çoğunlukla verir. Jüri kararı, EABD tarafından en geç üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(8) Tez savunmasına girip tezi ile ilgili düzeltme kararı verilen öğrenciye jüri tarafından en fazla üç ay düzeltme süresi verilebilir. Öğrenci bu süre içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu süre sonunda savunmasını yapmayan ya da savunma sonunda tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(9) Tez savunmasında başarılı olan öğrenci format yönünden ilgili enstitü tarafından uygun bulunan yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim etmek zorundadır. Öğrencinin talebi, ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile teslim süresi en fazla bir ay daha uzatılabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci, koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(10) Tez onay formu ilgili enstitü müdürü tarafından imzalandıktan sonra tez sınavı tutanak formu ÖİDB'ye iletilen öğrenci, yüksek lisans diploması almaya hak kazanır.

(11) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(12) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere YÖK'e gönderilir.

Tezsiz yüksek lisans programında süre

MADDE 33 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, iki yarıyıldır. Programın azami süresi üç yarıyıldır.

Tezsiz yüksek lisans programında ders yükü ve başarı

MADDE 34 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı toplam otuz krediden az olmamak koşuluyla on ders ve dönem projesi dersi dâhil olmak üzere en az 60 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan bu derse kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programında lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans dersleri alınabilir. Ancak bu derslerden en çok üç tanesi programın ders yüküne sayılabilir. Ayrıca EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan lisansüstü derslerden en fazla iki ders seçilebilir.

(3) Üç yarıyıl sonunda EABD tarafından belirlenen ders yükünü (kredili derslerini ve proje dersini) başarıyla tamamlayamayan ve/veya genel not ortalaması 2,50'nin altında olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programı derslerini en az 2,50 genel not ortalaması ile en çok üç yarıyıldan başarıyla tamamlayan öğrenciye tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(5) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler EYK kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

Tezsiz yüksek lisans programlarında danışman atanması

MADDE 35 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında EABD her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak, Senato tarafından kabul edilen uygulama esaslarında belirlenen niteliklere sahip, bir öğretim üyesi veya doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Doktora Programlarına İlişkin Esaslar

Doktora programlarının amaç ve kapsamı

MADDE 36 – (1) Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, problemleri bilimsel yönden geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak özgün tezin aşağıda belirtilen niteliklerden en az birini taşıması gerekir:

- a) Yeni bilgi üretmek bilime yenilik getirme.
- b) Yeni bir bilimsel araştırma yöntemi geliştirme ve uygulama.
- c) Bilinen bir yöntemin daha önce gerçekleştirilmemiş bir uygulamasını geliştirme ve uygulama.

Doktora programında süre

MADDE 37 – (1) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, sekiz yarıyıldır. Programın azami süresi on iki yarıyıldır. Lisans derecesi ile kabul edilen doktora programının süresi on yarıyıl olup azami süresi on dört yarıyıldır.

(2) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programlarında kredili derslerin ve seminer dersinin tamamlanması için azami süre dört yarıyıldır.

(3) Lisans derecesi ile kabul edilen doktora programlarında kredili derslerin ve seminer dersinin tamamlanması için azami süre altı yarıyıldır.

(4) Doktora programlarında tez savunmasında tez çalışması jüri tarafından yetersiz bulunan öğrencilere, jürinin uygun gördüğü durumlarda tez çalışmalarının tamamlanması için en fazla altı ay ek süre verilebilir.

Doktora programında ders yükü ve başarı

MADDE 38 – (1) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programı; toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer dersi, yeterlik sınavı, tez önerisi, tez çalışması ve tezin jüri önünde savunulması aşamaları ile en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Yüksek lisans programında bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren bir ders alınmadıysa doktora programında alınması zorunludur.

(2) Lisans derecesi ile kabul edilen doktora programı; toplam kırk iki krediden az olmamak koşuluyla en az on dört ders, bir seminer dersi, bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir ders, yeterlik sınavı, tez önerisi, tez çalışması ve tezin jüri önünde savunulması aşamalarından ve en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

(3) Tez çalışmasına başlayan öğrenci, her yarıyıl tez ve teze ilişkin derslere kayıt yaptırmak zorundadır.

(4) Doktora programında alınan lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(5) EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan lisansüstü derslerden yüksek lisans dereceli doktora programları için en fazla iki, lisans sonrası doktora programları için en fazla dört ders seçilebilir.

(6) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programında dört yarıyıl sonunda, lisans derecesi ile kabul edilen doktora programında altı yarıyıl sonunda EABD

tarafından belirlenen ders yükünü (kredili derslerini ve seminer dersini) başarıyla tamamlayamayan ve/veya genel not ortalaması 3,00'ın altında olan öğrenciler DYS'ye giremez ve Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Doktora tez danışmanı

MADDE 39 – (1) Akademik danışman, ders kayıt döneminden önce, tez danışmanı ise en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK kararıyla atanır.

(2) Tez danışmanı, Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde EYK tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi de danışman olarak seçilebilir.

(3) Doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir.

(4) Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci bir tez danışmanı ilgili EABD'nin önerisi ve EYK kararıyla atanabilir. İkinci tez danışmanı, Üniversite kadrosunda bulunan veya Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(5) Tez danışmanı ve ikinci tez danışmanının atanma ve değiştirilme koşulları Senato uygulama esaslarında belirlenir.

Doktora yeterlik sınavı

MADDE 40 – (1) DYS, öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir.

(2) DYS'ye girebilmek için öğrencinin alması gereken tüm kredili ve kredisiz derslerini başarıyla tamamlaması ve genel not ortalamasının en az 3,00 olması gerekir.

(3) Bir öğrenci en fazla iki kez yeterlik sınavına girebilir.

(4) DYS yılda iki kez ilgili EYK tarafından belirlenen tarih aralığında yapılır. DYS'ye girmek için başvuran öğrenciler sınavdan bir ay önce EABD tarafından ilgili enstitüye bildirilir.

(5) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen doktora programı öğrencileri en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilen doktora programı öğrencileri ise en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(6) DYS, EABD tarafından önerilen ve ilgili EYK tarafından onaylanan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(7) DYS, öğrencinin ilgili bilim dalındaki yeteneğini ve araştırmaya olan eğilimini belirleyecek yazılı ve sözlü sınavlardan oluşur.

(8) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavdan en az 75 alan öğrenci sözlü sınava alınır. Sözlü sınavının başarı notu ise en az 75'tir. Doktora Yeterlik Komitesi sınav jürilerini oluşturur. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, doktora yeterlik komitesinin onayı ile EABD tarafından yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(9) DYS jürisi, DYS'yi başaran bir öğrencinin ders yükünü tamamlamış olsa bile genel not ortalamasına katılmamak koşuluyla en fazla iki ders almasını önerebilir. Bu dersler, EABD tarafından ilgili enstitüye iletilir.

(10) DYS'de başarısız olan öğrenci başarısız olduğu yazılı/sözlü aşamalardan bir sonraki yarıyıldaki tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(11) DYS'nin herhangi bir aşamasında sınava girmeyen öğrenciler bu hakkını kullanmış ve o aşamada başarısız olmuş sayılır.

Doktora tez izleme komitesi

MADDE 41 – (1) DYS'de başarılı olan öğrenci için ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile öğrencinin doktora tez önerisini onaylamak ve takip eden dönemlerde doktora tez çalışma sürecini izlemek amacıyla bir ay içinde TİK atanır.

(2) TİK üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka EABD içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) TİK'in kurulmasından sonraki dönemlerde, EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması ve tez izleme süreci

MADDE 42 – (1) DYS'yi başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporun sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) TİK, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, EABD tarafından tez önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir TİK atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için TİK, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı (B) veya yetersiz (Y) olarak belirlenir. EABD, TİK toplantı tutanağı ile beraber TİK ara raporunu üç gün içerisinde ilgili enstitüye gönderir. TİK tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(6) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için; en az üç başarılı TİK raporunun sunulması ve Senato tarafından belirlenen diğer mezuniyet şartlarının yerine getirilmesi gerekir.

Doktora tezinin hazırlanması ve sonuçlanması

MADDE 43 – (1) Doktora tezi, tez çalışması ve sonrasında tezin jüri üyeleri önünde savunulması aşamalarını içerir.

(2) Öğrencilerin tez çalışmalarını azami süreleri içerisinde başarıyla tamamlamaları gerekir. Azami süre sonunda tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Tezini tamamlayan öğrenci ilgili enstitü tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazdığı tezin bir kopyasını danışmanına teslim eder. Tezin ciltlenmemiş bir kopyası ve tez jürisi öneri formu EABD tarafından ilgili enstitüye iletilir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak tezle beraber danışmana ve jüri üyelerine gönderir.

(4) Doktora tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili EABD önerisi ve EYK onayı ile atanır. Jüri, üçü tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve ikisi üniversite dışından olmak üzere beş öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkı vardır. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda EYK kararı ile jüri altı öğretim üyesinden oluşur. İkinci tez danışmanı, beş öğretim üyesinden oluşan doktora tez jürisine ek olarak, oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(5) Ön değerlendirme sonucunda tezin savunulabileceğine karar verilirse; jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunması, tez çalışmasının sunulması ile bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur ve dinleyicilere açıktır. Karar aşamasında dinleyiciler sınav salonu dışına alınır.

(6) Tez savunmasının yapılacağı tarih ve yer, ilgili enstitünün resmî internet sayfasında duyurulur.

(7) Tez savunmasının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında kabul, düzeltme veya ret kararını salt çoğunlukla verir. Jüri kararı, EABD tarafından en geç üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(8) Tez savunmasına girip tezi ile ilgili düzeltme kararı verilen öğrenciye jüri tarafından en fazla altı ay düzeltme süresi verilebilir. Öğrenci bu süre içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu süre sonunda savunmasını yapmayan ya da savunma sonunda tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(9) Tez savunmasında başarılı olan öğrenci format yönünden ilgili enstitü tarafından uygun bulunan doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim etmek zorundadır. Öğrencinin talebi, ilgili EABD'nin önerisi ve ilgili EYK onayı ile teslim süresi en fazla bir ay daha uzatılabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci, koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(10) Tez onay formu ilgili enstitü müdürü tarafından imzalandıktan sonra tez sınavı tutanak formu ÖİDB'ye iletilen öğrenci, doktora diploması almaya hak kazanır.

(11) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara, tezsiz yüksek lisans için gerekli ders kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(12) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetleri hizmetine sunulmak üzere YÖK'e gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Akademik Danışman, Disiplin, Katkı Payı, Öğrenim Ücreti ve Diğer Ücretler, İzin, Kayıt Sildirme, Diploma ve Belgeler, Tebligat

Akademik danışman

MADDE 44 – (1) EABD'ler, lisansüstü programa kaydolun her öğrenciye ilk yarıyıldan itibaren Üniversite öğretim üyeleri veya doktoralı öğretim elemanları arasından bir akademik danışman atayabilir. Tez danışmanı atandıktan sonra, tez danışmanı aynı zamanda akademik danışman görevini üstlenir.

(2) Akademik danışmanın görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Öğrenciyi her yarıyılıda alacağı derslerin seçiminde bilgilendirir ve yönlendirir.
b) Kayıt olunacak dersleri öğrencinin akademik başarı durumuna göre birlikte değerlendirdikten sonra yarıyıl kayıt onayı verir.

c) Öğrenciyi Üniversite yaşamına uyum, mesleki gelişim ve kariyer konularında bilgilendirir ve yönlendirir.

Disiplin

MADDE 45 – (1) Öğrencilerin disiplin işlemleri Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Katkı payı, öğrenim ücreti ve diğer ücretler

MADDE 46 – (1) Öğrencilerin ödeyecekleri katkı payları ve öğrenim ücretleri, her yıl Cumhurbaşkanı Kararıyla belirlenen esaslara göre yürütülür.

İzin

MADDE 47 – (1) Öğrenciler, sağlık, askerlik ve tutukluluk hallerinde süresi kadar, yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarında eğitim, maddi ve ailevi nedenlerle ise ilgili yönetim kurulu kararıyla en fazla iki yarıyılık bir süre için izinli sayılabilirler. Zorunlu hallerde bu süre, izni veren ilgili EYK tarafından uzatılabilir.

(2) İzinli sayılmak isteyen öğrenci, mazeretini belirten dilekçesi ve belgeleri ile birlikte ilgili EABD'ye en geç ilgili yarıyılın ders ekleme-çıkarma süresi bitimine kadar başvurur. EABDB izin talebini öğrencinin danışmanının ve EABD'nin görüşleriyle birlikte ilgili EYK'ya iletir. Zorunlu haller dışında ders ekleme-çıkarma süresi bittikten sonra yapılacak başvurular işleme konulmaz.

(3) İlgili EYK kararı, öğrenci bilgi sistemine işlenmek üzere ÖİDB'ye iletilir.

(4) İzin süresi biten öğrenciler akademik takvimde ilan edilen tarihlerde yarıyıl kaydını yaptırabilir.

(5) İzin süresinin bitiminden önce öğrenimine dönmek isteyen öğrencilerin bir dilekçe ile kayıtlar başlamadan önce ilgili EABD'ye başvurmaları gerekir. Başvuru, öğrencinin danışmanı, EABD ve ilgili EYK kararı ile ÖİDB'ye iletilir. Öğrenci akademik takvimde ilan edilen tarihlerde kaydını yaptırabilir.

Kayıt sildirme

MADDE 48 – (1) Öğrencinin kaydını sildirme isteğini yazılı olarak beyan etmesi veya Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası alması durumunda EYK kararı ile kayıt silinir, ödemiş olduğu katkı payı ve öğrenim giderleri iade edilmez.

(2) Üniversiteden kaydını sildiren veya disiplin cezası nedeniyle Üniversite ile ilişkisi kesilen öğrencilerin diplomalarını veya dosyalarındaki kendilerine ait belgeleri alabilmeleri için Üniversite tarafından belirlenen kayıt sildirme işlemlerini yapmaları ve mali yükümlülükleri yerine getirmeleri zorunludur.

(3) Kayıt sildiren öğrencilerden tekrar öğrenimlerine dönmek isteyenler, ilgili programa yeniden başvuru yapabilirler. Bu başvuru, ilgili EABD tarafından lisansüstü programlara başvuru ve kabul koşulları çerçevesinde değerlendirilir.

Diploma ve belgeler

MADDE 49 – (1) Öğrencilere ve mezunlara verilen diploma ve belgeler ile bunların verilme koşulları aşağıda tanımlanmıştır:

a) Tezli yüksek lisans diploması: Tezli yüksek lisans programlarından mezuniyet koşullarını sağlayanlara verilir.

b) Tezsiz yüksek lisans diploması: Tezsiz yüksek lisans programlarından mezuniyet koşullarını sağlayanlara verilir.

c) Doktora diploması: Doktora programlarından Senato tarafından belirlenen yayın şartları ile diğer mezuniyet koşullarını sağlayanlara verilir.

ç) Geçici mezuniyet belgesi: Diploma almaya hak kazananlara bir defaya mahsus olmak üzere verilen ve diploma yerine geçen bir belgedir.

d) Not çizelgesi: Öğrencilerin enstitüye ilk kayıt oldukları yarıyıldan itibaren her yarıyıldaki almış oldukları dersleri, derslerin kredi durumlarını ve AKTS kredi değerlerini, bu derslerden alınan notları, ilgili yarıyıl not ortalaması ile genel not ortalamasını ve başarı durumlarını gösteren bir belgedir.

e) Öğrenci belgesi: Öğrencinin Üniversiteye kayıt durumunu gösteren bir belgedir.

(2) Diploma ve belgeler aşağıda belirtilen yetkililer tarafından imzalanır:

a) Diplomalar, Rektör ve ilgili enstitü müdürü.

b) Geçici mezuniyet belgesi, ilgili enstitü müdürü veya enstitü müdür yardımcısı.

c) Diploma eki, not çizelgesi ve öğrenci belgesi ÖİDB yetkilisi.

(3) Diploma ve belgelerde öğrencinin bağlı bulunduğu enstitü, EABD ve/veya varsa programı belirtilir.

(4) Diplomaların şekli, ölçüleri ve üzerine yazılacak bilgiler Senato tarafından belirlenir.

(5) Mezuniyet tarihinden sonra mezun olan öğrencinin adı ve/veya soyadının değişmesi durumunda diploma üzerindeki bilgiler değiştirilmez veya yenileri düzenlenmez.

Tebliğat

MADDE 50 – (1) Öğrenciye her türlü tebliğat, öğrencinin resmî kayıtlarda yer alan posta adresine veya talep edilmesi halinde öğrenciye Üniversite tarafından sağlanan e-posta adresine gönderilerek yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler**Hüküm bulunmayan haller**

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile YÖK, Senato ve enstitülerin kurul ve yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 52 – (1) 27/4/2017 tarihli ve 30050 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erzurum Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 49 uncu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan yayın şartlarına ilişkin hükümler, 2020-2021 eğitim-öğretim yılından önce kayıtlı olan öğrencilere uygulanmaz.

(2) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

(3) 20/4/2016 tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 15 inci maddenin beşinci fıkrası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.